

ФОНД ЗА ГАРАНТИРАНЕ
НА ВЛОГОВЕТЕ В БАНКИТЕ

ВЪПРОСИ И ОТГОВОРИ ЗА ГАРАНТИРАНЕТО НА ВЛОГОВЕТЕ

2023

Фондът за гарантиране на влоговете в банките е създаден през януари 1999 г. Като осигурява защита на влоговете в банките и изплаща гарантираните суми по тях, Фондът допринася за стабилността и доверието във финансовата система в страната.

На популярен език в тази брошура е описана системата за гарантиране на влоговете в България. Надяваме се, че тя ще Ви помогне да разберете как са защитени не само Вашите, но и интересите на всички вложители, за да можете да направите своя информиран избор.

Съдържание

I. ОБЩИ ВЪПРОСИ, СВЪРЗАНИ С ГАРАНТИРАНЕТО НА ВЛОГОВЕТЕ	
1 – 10 Въпрос.....	стр. 2
II. ЛИМИТ НА ГАРАНЦИЯТА И СРОК НА ИЗПЛАЩАНЕ	
11 – 12 Въпрос.....	стр. 5
III. СЪВМЕСТЕН ВЛОГ. ВЛОГ В ПОЛЗА НА ТРЕТО ЛИЦЕ	
13 – 14 Въпрос.....	стр. 7
IV. ПРОЦЕДУРА ЗА ИЗПЛАЩАНЕ	
15 – 24 Въпрос.....	стр. 8
V. ИЗПЛАЩАНЕ НА ГАРАНТИРАНИТЕ ВЛОГОВЕ В КЛОНОВЕТЕ НА БАНКИ ОТ ДРУГИ ДЪРЖАВИ – ЧЛЕНКИ НА ЕС	
25 – 26 Въпрос.....	стр. 10
VI. ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ФГВБ	
27 – 29 Въпрос.....	стр. 11

I. ОБЩИ ВЪПРОСИ, СВЪРЗАНИ С ГАРАНТИРАНЕТО НА ВЛОГОВЕТЕ

1. Как се гарантират влоговете?

Влоговете в банките се гарантират на принципа *един вложител в една банка*, т.е. влоговете на всяко едно лице са гарантирани във всяка отделна банка – членка на системата за гарантиране на влоговете в България.

В случай че Българската народна банка (БНБ) отнеме лиценза за банкова дейност на дадена банка или обяви влоговете в нея за неналични, или поради акт на съдебен орган вложителите нямат достъп до средствата си в банката, Фондът за гарантиране на влоговете в банките (ФГВБ) изплаща в срок до 7 работни дни гарантирания от закона размер по влоговете на вложителите в тази банка до 196 000 лв.

2. Гарантирани ли са влоговете във всички банки?

ФГВБ гарантира влоговете във всички банки, лицензирани от БНБ, включително в клоновете им в други държави – членки на Европейския съюз.

Гарантирани от ФГВБ са и влоговете в клоновете в България на банка със седалище извън Европейския съюз, получила лиценз от БНБ за банкова дейност в страната, ако в държавата по седалището на банката не се предоставя гаранция на влоговете или ако се предоставя – гаранцията не обхваща клоновете на банката в чужбина или осигурява по-ниско покритие или по-ограничен обхват от този на ФГВБ.

Влоговете в клонове на банки от държави – членки на Европейския съюз, са защитени от схемата за гарантиране на влоговете по седалището на банката майка.

3. Чи влогове гарантира ФГВБ?

ФГВБ гарантира влоговете на физически и юридически лица – както български, така и чуждестранни.

4. Кои влогове са гарантирани?

Гарантирани са влоговете в левове и в чуждестранна валута. Влоговете в чуждестранна валута обаче се изплащат в левовата им равностойност по курса на БНБ към датата на акта на БНБ или на съда (вж. раздел I, в. 1).

5. Какви влогове са гарантирани?

Гарантирани са всички парични средства по банкова сметка от всякакъв вид – разплащателна, сметка с дебитна карта, депозитна, спестовна, набираща, сметка, открита на името на едно или повече лица.

Съгласно закона гаранцията по влоговете се отнася за кредитни салда, получени в резултат от оставени по сметка средства или от временни положения

по обичайни банкови сделки, които кредитни салда банката по закон или по договор е задължена да изплати на клиентите си.

Финансовите инструменти с инвестиционен характер не се считат за банков влог и не са гарантирани от ФГВБ, с изключение на поименните депозитни сертификати, издадени до 2 юли 2014 г.

6. Гарантирани ли са структурираните депозитни продукти на банките?

Да, но само ако главницата им подлежи на пълно изплащане по номинална стойност. Поради разнообразието на такива продукти, предлагани от банките, вложителят следва да се запознае дали подлежат на гаранция от ФГВБ.

7. Кои влогове не са гарантирани от ФГВБ?

Изключени по закон от гарантираното покритие са влоговете на банките, направени от тяхно име и за тяхна сметка; финансовите институции; застрахователите и презастрахователите; пенсионноосигурителните дружества и управляваните от тях фондове за допълнително пенсионно осигуряване и фондове за извършване на плащания; инвестиционните посредници и други инвестиционни фондове, схеми и дружества; бюджетните организации и гаранционните фондове, включително ФГВБ.

Влоговете, свързани с изпирание на пари или финансиране на тероризъм, което е установено с влязла в сила присъда, също са изключени от гаранцията. Не се изплащат и влогове, чиито титуляр не е бил идентифициран по смисъла на Закона за мерките срещу изпирането на пари.

Не се изплащат суми по сметки, салдото по които е под 20 лв. и по които не е имало разпоредителни действия през последните 24 месеца.

8. Какво е неналичен влог?

„Неналичен влог“ е влог, който е изискуем и дължим, но не е бил платен от банката съгласно законовите или договорните условия, приложими към него.

9. Какво става, когато моята банка се слие с друга банка?

При преобразуване на две или повече банки чрез сливане или вливане влоговете в тях се гарантират поотделно за период от 6 месеца от датата на преобразуването. След това при определяне на гарантираното покритие влоговете се сумират.

10. Как трябва да бъде информиран дали влогът ми е гарантиран?

Банките са длъжни по закон да упоменат в договора за влог и в извлеченията от съответната сметка дали даденият продукт е гарантиран или не, както и да предоставят на клиента следния:

ИНФОРМАЦИОНЕН БЮЛЕТИН ЗА ВЛОЖИТЕЛИТЕ

Основна информация относно защитата на влоговете

Влоговете в (да се въведе наименованието на банката) са защитени от:	Фонд за гарантиране на влоговете в банките (ФГВБ)
Гарантиран размер:	196 000 лв. на един вложител в една банка
Ако притежавате повече влогове в една банка:	Всички Ваши влогове в същата банка се „сумират“ и за общата сума се прилага гарантираният размер – 196 000 лв. ¹
Ако притежавате съвместен влог заедно с друго лице (лица):	Гарантираният размер – 196 000 лв., се прилага за всеки отделен вложител ² .
Срок за изплащане на гарантирани суми в случай на неплатежоспособност на банката:	7 работни дни ³
Парична единица, използвана при изплащане на гарантирани суми:	Гарантираните суми по влоговете се изплащат в български левоове.
За контакт:	Фонд за гарантиране на влоговете в банките (ФГВБ) адрес: тел.:, факс: e-mail: contact@dif.bg URL: http://dif.bg
За повече информация:	www.dif.bg
Потвърждение за получаване от страна на вложителя:	

¹ Ако даден влог е неналичен, тъй като банка не е в състояние да посрещне финансовите си задължения, ФГВБ изплаща влоговете на вложителите. Максималният размер, който може да бъде изплатен, е 196 000 лв. на банка. Това означава, че всички влогове в една банка се сумират, за да се определи размерът на гаранцията. Например, ако един вложител има спестовна сметка, по която има 180 000 лв., и разплащателна сметка, по която има 40 000 лв., на този вложител ще бъдат изплатени само 196 000 лв.

² При съвместни влогове ограничението – 196 000 лв., важи за всеки вложител поотделно. Повече информация можете да получите на уебсайта на ФГВБ: www.dif.bg.

³ Изплащане на гарантирани суми – Задължената схема за гарантиране на влоговете е: Фонд за гарантиране на влоговете в банките (ФГВБ).

Ако банка прекрати членството си във ФГВБ или ФГВБ изключи банка от системата за гарантиране на влоговете в България, банката е длъжна да уведоми вложителите си за това. Влоговете, налични към датата на изключването, продължават да бъдат гарантирани от ФГВБ.

II. ЛИМИТ НА ГАРАНЦИЯТА И СРОК НА ИЗПЛАЩАНЕ

11. Какъв е размерът на гаранцията на ФГВБ?

ФГВБ гарантира пълното изплащане на паричните средства на вложителя във всяка отделна банка, независимо от броя и размера им, до 196 000 лв. В посочената сума се включват главницата и начислените върху нея лихви до датата на акта на БНБ или на съда (вж. раздел I, в. 1).

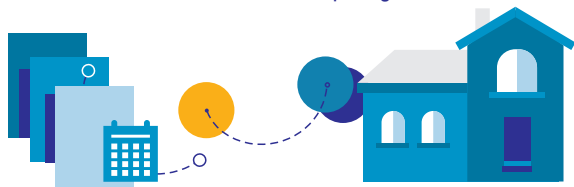
Пример:

Имате три влого в една банка – един в размер на 50 000 лв., друг в размер на 30 000 евро и трети в размер на 10 000 щатски долара. За целите на изплащането трите влого се сумират (главница плюс начислени лихви), като валутните ще бъдат преизчислени в левове. Ще Ви бъде изплатена цялата сума по средствата Ви в банката, тъй като тя е до размера на гаранцията от 196 000 лв.

Имате депозит от 196 000 лв. като физическо лице. Същевременно дружеството, на което сте собственик и което е юридическо лице, има по сметка в същата банка 50 000 евро. В този случай и двата влого са гарантирани поотделно до размера на гаранцията. Вие ще получите изплащане в размер на 196 000 лв. за личния Ви влог, без начислените лихви, тъй като сумата на главницата и лихвите надвишава лимита на гаранцията. Дружеството, като отделно лице, ще получи пълно изплащане на средствата по сметката си – левовата равностойност на 50 000 евро и начислените лихви, тъй като те (главница плюс лихви) са до размера на гаранцията от 196 000 лв.

Имате личен депозит от 30 000 лв. и като едноличен търговец – сметка от 10 000 евро в същата банка. За целите на изплащането двата влого се сумират, тъй като ЕТ няма юридическа правосубектност, т.е. не е юридическо лице. В този случай Вие ще получите пълната сума на главницата и лихвите по двете сметки, доколкото са в рамките на гарантираното покритие.

Допълнителна защита до 250 000 лв. за срок до 3 месеца се предоставя за определен вид влогове, възникнали в резултат от: сделки с недвижими имоти за жилищни нужди; изплатени суми по повод сключване или прекратяване на брак, прекратяване на трудово или служебно правоотношение, инвалидност или смърт; застрахователни или осигурителни плащания, изплащане на обезщетения за вреди от престъпления или от отменена присъда.

Пример:

Като физическо лице имате депозит от 20 000 лв. и открита преди един месец разплащателна сметка, по която сте внесли 300 000 лв., получени вследствие продажба на жилище. При изплащане компенсацията, която ще получите, е 20 000 лв. плюс начислените по тях лихви, както и допълнително още 250 000 лв., тъй като тези средства са гарантирани отделно за срок до 3 месеца от получаването им в резултат от сделка с имот за жилищни нужди.

Гарантираните суми по влоговете се изплащат независимо дали вложителят има задължения (кредит) към същата банка.

Влог, по който има наложени тежести или който служи за обезпечение, се включва при определянето на гарантирания размер, като припадащата се част от гаранцията не се изплаща до вдигане на тежестта или обезпечението.

12. Кога мога да получа сумата на гаранцията по влоговете ми?

ФГВБ осигурява достъп на вложителите до гарантираните им суми не по-късно от 7 работни дни от датата на акта на БНБ или на съда (вж. раздел I, в. 1).

В случаите на временно гарантирани влогове в размер до 250 000 лв. (временно високи салда) срокът за тяхното изплащане може да бъде удължен поради необходимостта от представяне на документи за установяване произхода на средствата, но с не повече от 3 месеца от датата на акта на БНБ или на съда.

Срокът за изплащане може да бъде удължен и в случаите, когато:

- е необходимо време за идентифициране на лицето, което има право да получи плащане, но с не повече от 3 месеца от датата на акта на БНБ или на съда;
- влогът е предмет на правен спор или на ограничителни мерки, наложени от правителството или от международни организации – в тези случаи влогът се изплаща в срок до 7 работни дни от датата на уведомяването на ФГВБ за разрешаването на спора или за прекратяване действието на ограничителните мерки.

При изплащането от ФГВБ на влоговете в клон на българска банка в държава – членка на Европейския съюз, срокът за изплащане може да бъде удължен с не повече от 20 работни дни от датата на акта на БНБ или на съда (вж. раздел I, в. 1).

III. СЪВМЕСТЕН ВЛОГ. ВЛОГ В ПОЛЗА НА ТРЕТО ЛИЦЕ

13. Какво е съвместен влог и как се гарантира той?

Това е влог, открит на името на две или повече лица – напр. съвместен влог на съпрузи, на делови партньори и др.

Частта, притежавана от всеки един от вложителите в съвместен влог, се сумира с всички останали влогове, които съответният вложител притежава в банката, за да се определи общата гарантирана сума, на която той има право. Ако в договора за съвместен влог не е указано друго, се приема, че частите на вложителите са равни.

Пример:

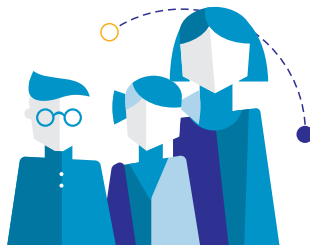
Съпруг и съпруга имат съвместен влог от 300 000 лв. и лични влогове от по 25 000 лв. За да се определи гарантираният размер на влоговете на всеки един от тях, съвместният влог се разделя на две, т.е. всеки от съпрузите има право на гаранция в размер на 150 000 лв. Към получените части се прибавят личните им влогове ($150\ 000 + 25\ 000 = 175\ 000$). Така за всеки от съпрузите се получава сумата от 175 000 лв., която попада в обхвата на гаранцията.

14. Какво представлява влог в полза на трето лице и как се гарантира той?

Влогът в полза на трето лице е влогова сметка, открита от едно лице в полза на едно или повече други лица, напр. влог на името на дете или на внуче.

Лицето, в чиято полза е открита влоговата сметка, има право на гаранция по нея, освен ако договорът за влог не предвижда друго. Ако в полза на третото лице има открит повече от един влог, тогава се прилагат общите правила за определяне на подлежащата на изплащане сума.

Ако титулярят на влога не е пълнолетен, неговите родители (съответно настойници или попечители) следва да получат разрешение от съда за извършване на разпоредителни действия с влога при изплащането му от ФГВБ.

IV. ПРОЦЕДУРА ЗА ИЗПЛАЩАНЕ

15. Как ще разбера, че влоговете ми подлежат на изплащане?

БНБ известява за това обществеността чрез публикуване на своя уебсайт на акта си за отнемането на лиценза на дадена банка или за обявяването на влоговете в нея за неналични, както и чрез медиите.

16. Как се извършва изплащането на гарантираните влогове?

Изплащането на гарантираните суми по влоговете се извършва чрез една или повече банки, определени от ФГВБ. Няма законово изискване и не е необходимо вложителите да отправят заявление до ФГВБ или до обслужващата банка, за да получат изплащане на подлежащата им на гаранция сума.

17. По какъв начин ФГВБ информира вложителите за изплащането на гарантираните влогове?

ФГВБ публикува съобщение в най-малко два централни ежедневника и на уебсайта си, в което обявява датата, от която вложителите на банката могат да получават плащания от ФГВБ, и банката или банките, чрез които ще се извършат тези плащания.

След като ФГВБ определи обслужващата банка или банки, те също публикуват информация, свързана с изплащането на гарантираните влогове.

18. От кого ФГВБ получава данни за подлежащите на изплащане суми?

Квесторът, временният или извънредният управител, ликвидаторът, временният синдик или синдикът на банката предоставя на ФГВБ, въз основа на наличната в банката документация, информация за подлежащите на изплащане суми.

19. Как мога да се разпоредя с подлежащата ми на изплащане сума?

В обслужващата банка Вие можете да се разпоредите по един от следните начини: да прехвърлите сумата по сметка на Ваше име в друга банка, да си откриете сметка в обслужващата банка и да я оставите в нея или да я изтеглите в брой. Във всеки случай трябва да имате предвид стандартните банкови практики, както и тези на обслужващата Ви банка при избора на начина на разпореждане със средствата си.

20. Какви документи следва да представя пред обслужващата банка, за да мога да се разпоредя с влога си?

Документ за самоличност за физическите лица и документи за представителство за юридическите лица.

21. Докога мога да получа гарантираната сума по влога си?

Вие можете да получите гарантираната сума по влога си в рамките на общия петгодишен давностен срок, считано от първоначалния ден на изплащането.

22. Мога ли да се разпоредя с парите си чрез пълномощник?

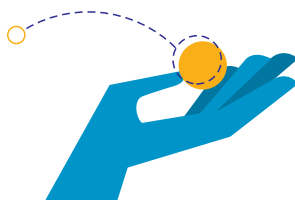
Да, можете чрез изрично нотариално заверено пълномощно, при спазване на необходимите изисквания за издаване в страната или в чужбина.

23. Какво да направя, ако ми е отказано изплащане или не съм съгласен с определената ми за изплащане сума?

В срок до 3 месеца от началния ден на изплащането Вие можете да подадете жалба до квестора, временния или извънредния управител, ликвидатора, временния синдик или синдика на банката, прилагайки доказателства в подкрепа на твърдението си. Тези лица трябва да се произнесат по възражението Ви в седемдневен срок от получаването му. В случай че възражението Ви не бъде уважено, можете да потърсите правата си по съдебен ред.

24. Ако влоговете ми надхвърлят размера на гарантираното покритие?

За вземанията си над полученото от ФГВБ вложителите се удовлетворяват от имуществото на банката в съответствие с действащото законодателство.

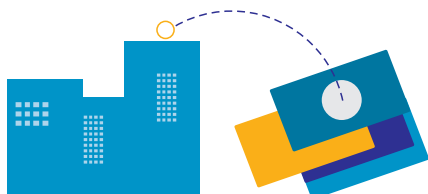
V. ИЗПЛАЩАНЕ НА ГАРАНТИРАНИТЕ ВЛОГОВЕ В КЛОНОВЕТЕ НА БАНКИ ОТ ДРУГИ ДЪРЖАВИ – ЧЛЕНКИ НА ЕС

25. Как се изплащат гарантираните влогове в клонове в България на банки от други държави – членки на Европейския съюз?

Изплащането се извършва от ФГВБ от името и за сметка на схемата за гарантиране на влоговете в държавата членка по седалището на банката. Съответната схема, която е отговорна за гарантирането на влоговете, определя подлежащите на изплащане суми и предоставя на ФГВБ необходимите финансови средства за изплащането им, което ФГВБ извършва в съответствие с получените от тази схема указания. От името на съответната схема ФГВБ информира заинтересованите вложители в България и може да получава кореспонденция от тях.

26. Как се изплащат гарантираните влогове в клоновете на български банки в други държави – членки на Европейския съюз?

ФГВБ извършва изплащането чрез схемата за гарантиране на влоговете в държавата членка, в която оперира клон на българска банка. В този случай другата схема действа от името и за сметка на ФГВБ.

VI. ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ФГВБ

27. Кої управлява дейността на ФГВБ?

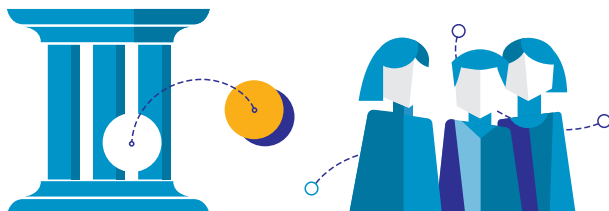
По закон ФГВБ се управлява от петчленен Управителен съвет. Той се състои от председател, определен от Министерския съвет, заместник-председател, определен от Българската народна банка, един член, посочен от Асоциацията на банките в България и двама членове, определени от председателя и заместник-председателя на УС на ФГВБ.

28. Как се финансира ФГВБ?

Основни източници за набиране на средства във ФГВБ за изпълнение на функциите му, включително за изплащане на гарантираните влогове, са годишните премиини вноски от банките, доходите от инвестиране на средствата на ФГВБ, както и сумите, получени от имуществото на банка при суброгация. Административните разходи на ФГВБ се покриват от годишна такса, събирана от банките.

29. Как се покрива недостигът от средства на ФГВБ?

Ако наличните средства във Фонда не са достатъчни за изплащане на гарантіраните суми по влоговете, ФГВБ събира извънредни премиини вноски от банките, а за покриване на остатъчния недостиг може да ползва заеми, включително чрез емитиране на дългови ценни книжа или от държавния бюджет.

Как да се свържете с нас

1606 София

ул. „Владайска“ № 27

тел.: 02 953 1217, 02 953 1318

факс: 02 952 1100

e-mail: contact@dif.bg

www.dif.bg

Единен национален телефонен номер:

0700 144 03

(на цената на един градски разговор)

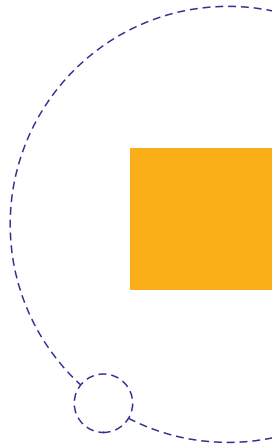
Забележка:

Тази брошура съдържа представена по популярен начин информация за гарантирането на влоговете на клиентите на банките в България. Тя няма претенцията да замести правната интерпретация на Закона за гарантиране на влоговете в банките, обнародван в „Държавен вестник“, бр. 62 от 14 август 2015 г. За повече подробности, свързани с техническите аспекти на гарантираното покритие, вложителите могат да се обърнат към посочения нормативен акт.

© Фонд за гарантиране на влоговете в банките
Издание на Фонда за гарантиране на влоговете в банките, 2023

ISBN 978-619-91327-0-8

Брошурата може да бъде препечатвана безплатно без специално разрешение и с изричното изискване за ненамеса в текста и дизайна.

ФОНД ЗА ГАРАНТИРАНЕ
НА ВЛОГОВЕТЕ В БАНКИТЕ